

n.remissvar@regeringskansliet.se
catherine.versini.bovin@regeringskansliet.se

Livsmedelsverkets yttrande över remiss från Näringsdepartementet angående Enklare regelverk för mikroföretagande och en modernare bokföringslag (SOU 2021:60)

Sammanfattning

Livsmedelsverket har, utifrån verkets uppdrag och kompetensområde, inget att erinra mot utredningens förslag om enklare regelverk för mikroföretagande och en modernare bokföringslag. Livsmedelsverket har vissa generella synpunkter och vissa synpunkter på förslagen i kapitel 5 som följer nedan.

Generella synpunkter

Synpunkter avseende kapitel 4, 4.3.5, sid 218 om efterhandsdebitering:

Livsmedelsverket vill framhålla att lagstiftning redan finns på plats för efterhandsdebitering inom livsmedelskontrollen. Livsmedelsverkets bedömning är att efterhandsdebitering inom livsmedelskontrollen kommer att ha införts hos alla berörda kontrollmyndigheter från och med 2024.

Synpunkter avseende kapitel 5:

Mängden uppgifter att lämna till myndigheter (5.3.1, s.244)

Livsmedelsverket vill informera om att sedan oktober 2021 behöver primärproducenter av foder och livsmedel endast registrera sin anläggning på ett ställe. Livsmedelsverket har bistått länsstyrelserna och Jordbruksverket i arbetet med överflyttning och sammanslagning av registren och utveckling av den tillhörande e-tjänsten hos länsstyrelserna. Detta är ett bra exempel på det kontinuerliga samarbetet mellan myndigheterna för att förenkla för företagen och för att underlätta samordning av foder- och livsmedelskontrollerna.

Skillnader i regeltillämpning på kommunal nivå (Tabell 5.1, s.251)

Enligt utredningen upplever mikroföretagen att tillsynsavgifterna ofta inte står i proportion till den tillsyn och kontroll som utförs.

Livsmedelsverket vill påminna om att den kommunala livsmedelskontrollen ska vara kostnadstäckande och att avgiften för kontrollen är en kombination av tillämpningen av den befintliga riskklassningsmodellen och kommunens taxa. Livsmedelsverket vill även framhålla att genom införande av efterhandsdebitering, som regeringen har beslutat om, och den nya kommande riskklassningsmodellen för livsmedelsföretag förväntas kostnaderna för livsmedelskontrollen bättre kunna anpassas både till faktiskt utförd kontroll och till en mer riskbaserad kontroll. Den nya riskklassningsmodellen för livsmedelsföretag i leden efter primärproduktionen förskjuter kontrollfokus från sista led (t ex hotell och restauranger) till tidigare led i livsmedelskedjan. Livsmedelsverket vill tillägga att en utredning som ser över avgiftssystemet i hela livsmedelskedjan skulle vara välkommen.

Tabellen visar att det finns skillnader i avgifter vid livsmedelskontroller och variation i timtaxa vid livsmedelskontroller. Uppgifterna överensstämmer med de Livsmedelsverket redovisar i sin årliga rapport om Sveriges livsmedelskontroll. I 2018 års rapport konstaterades att timtaxan beror av myndighetens storlek. Det finns en korrelation i att ju större en kontrollmyndighet är, med avseende på antal årsarbetskrafter, desto högre blir kontrollavgiften. För att minska variationen i avgiftsuttaget krävs det att variationen både i tillämpning av riskklassningsmodellen och i utformning av timtaxor minskar.

Kommuners servicemätning - Nöjdhetsindex inom sex tillsynsområden (5.4.3, s. 264)

Livsmedelsverket vill här framhålla att vi fortsatt arbetar med att förbättra stödet till företag och myndigheter genom konceptet God kontrollsed. Syftet med arbetet är att skapa en kontroll som är likvärdig, rättssäker, verkningsfull och riskbaserad. En aktivitet inom God kontrollsed har varit att ta fram en ny uppföljningsmodell som ska bidra till högre effektivitet i livsmedelskontrollen i Sverige genom förbättrad förmåga till uppföljning och analys. Andra aktiviteter inom ramen för God kontrollsed är bemötande i kontrollen, etik i yrkesrollen, rådgivning för att underlätta för företag att göra rätt och samtals teknik. Aktiviteterna påbörjades 2020 och kommer att vidareutvecklas under de närmaste åren.

Digitalisering - möjligheter och utmaningar (5.5, s.265)

Livsmedelsverket håller med om att det är önskvärt med en ökad digitalisering. Livsmedelsverket arbetar med tekniska lösningar för att förbättra systemet för registrering av livsmedelsföretag inom Livsmedelsverkets kontrollområde och uppgiftslämnande för godkännande av livsmedelsanläggningar.

Kommunerna ansvarar själva för sina e-tjänster för registrering av verksamhet hos dem. För närvarande pågår dock ett samprojekt inom verksamt.se för att ta fram en standard för hur e-tjänsterna ska se ut för att göra det enklare för företagen. Här deltar Livsmedelsverket, kommuner och Tillväxtverket. En av funktionerna ska vara uppgiftslämnning för riskklassning. När en företagare fyller i e-tjänsten är det meningen att man ska kunna se en preliminär riskklassning och ungefär vad denna kan medföra för årlig kostnad för kontroll. Arbetet leds av Livsmedelsverket.

Livsmedelsverket har även tillsammans med bland andra Tillväxtverket och Bolagsverket medverkat till att ta fram en ny samtjänst för vattenbruk som beräknas finnas tillgänglig på verksamt.se mycket snart. Samtjänsten är en gemensam ingång till alla inblandade myndigheters tjänster. Den är digital vilket gör att handläggningen blir enklare och kortare.

Livsmedelsverket vill framhålla fördelarna med verksamt.se eftersom det samlar krav och processer för alla myndigheter som företagen kan behöva kontakta i sin verksamhet. Sedan april 2021 är Livsmedelsverket associerade medlemmar i myndighetssamarbetet Starta och driva företag, vars största produkt är webbplatsen verksamt.se. Den nya plattformen för verksamt.se är tekniskt mer sofistikerad än den tidigare och Starta och driva företag arbetar också för att företagen på ett enklare sätt ska kunna orientera sig i processen för sin verksamhet och bland den information och de tjänster som krävs.

SDG-förordningen (förordning (EU) 2018/1724) och Tjänstedirektivet (direktiv 2006/123/EG) föreskriver också kortare handläggningstider, enklare uppgiftslämnande och återanvändning av redan registrerade uppgifter hos andra myndigheter. Syftet med dessa regelverk är att tillhandahållande av elektroniska tjänster för tillståndsförfaranden ska vara lättillgängliga för företagen och att handläggningen ska vara effektiv. Livsmedelsverket har en pågående utredning om vilka åtgärder myndigheten behöver vidta för att uppfylla SDG-förordningens och Tjänstedirektivets syfte.

Synpunkter på förslagen, kapitel 5:

Myndigheter ska ha en plan hur de arbetar med regelförenkling och regeltillämpning (5.8.1, s.282):

Utredningen föreslår att en särskild verksamhetsplan för förenklingsarbetet inklusive avvikelserapportering införs. Förenklingsarbetet ingår redan i Livsmedelsverkets uppdrag. Livsmedelsverket tycker att det är viktigt med ett systematiskt arbete men det föreslagna uppdraget är omfattande och förefaller administrativt betungande vilket i sig hindrar syftet med förenklingsarbetet. Livsmedelsverket bedömer att så som förslaget är beskrivet är det dessutom svårt att genomföra inom ramen för befintliga resurser. Livsmedelsverket förespråkar istället ett systematiskt arbete inom respektive myndighet och i samarbete med andra myndigheter samt återrapportering av genomförda åtgärder.

Myndigheterna ska ha en handläggnings- och kvalitetsgaranti för sin verksamhet (5.8.2, s.285):

Livsmedelsverket är positiv till att öka tydligheten för företagen men tror att det kan uppnås på ett annat sätt än genom en handläggnings- och kvalitetsgaranti. Livsmedelsverket föreslår att istället fokusera på en ökad transparens av processen för olika ärenden och hur de handläggs. Vi anser också att förslaget är en utmaning att genomföra för vissa ärendetyper med en hög grad av komplexitet. Ett exempel på ärenden med hög grad av komplexitet är godkännandearenden.

Behovsanalys för förenklingar inom de gröna näringarna (5.8.4, s.289):

Livsmedelsverket ställer sig positivt till förslaget om förenkling för mikroföretag inom de gröna näringarna. Livsmedelsverket vill dock framhålla att en del förutsättningar behöver förtydligas innan ett sådant uppdrag tilldelas berörda myndigheter. T.ex.

- vilken typ företag som avses eftersom "gröna näringar" är ett vitt begrepp.
- om förenklingsbehov avser både regelverk och regeltillämpning.
- om förslagen endast avser nationella regler eller om de även avser EU-regler.
- vad kort respektive lång sikt kan anses vara.

Utredningen föreslår ett femårigt uppdrag med anslag om totalt 5 miljoner per år. Livsmedelsverket vill understryka att detta är ett långsiktigt arbete som kan kräva både längre tid och mer resurser för att bli framgångsrikt och få avsedd effekt.

2022-01-17

Dnr 2021/04614

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Annica Sohlström. I den slutliga handläggningen har deltagit områdescheferna Kristina Ohlsson, Eiríkur Einarsson, Hanna Dufva och Mattias Åsander, statsinspektör Katarina Bäcklund Stålenheim samt Johanna Heldén, föredragande.

Annica Sohlström

Johanna Heldén